

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	NON CUBRIR
MATERIA	ESTÉTICA E HISTORIA DA ARTE
DISCIPLINA	HISTORIA DA ARTE III
TITULACIÓN	Arte dramática
ESPECIALIDADE	ESCENOGRAFÍA
ITINERARIO	
CURSO	2º. PRIMEIRO CADRIMESTRE
CRÉDITOS ECTS	4
CARÁCTER	OBRIGATORIA
DEPARTAMENTO	TEORÍA E HISTORIA DAS ARTES ESCÉNICAS
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	DAMIÁN A. VILLALAIN
DOCENTES	Nome e apelidos: Damián A. Villalain Contacto: villalain@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Estudo dos principais movementos artísticos desde a Ilustración ata a primeira década do S. XXI, atendendo ao momento histórico no que se crearon. Análise das obras desde un punto de vista formal e iconográfico. Análise comparada e estudo de casos vinculados coa creación escenográfica
COÑECEMENTOS PREVIOS	Historia da Arte I, Historia da Arte II
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as

	condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EE1	EE1. Concibir as ideas e propostas que fundamentan a creación do deseño, explorando a dinámica do espazo, do corpo e da luz, valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	
	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Desenvolver a capacidade para ler, describir, analizar e interpretar unha obra de arte	T1, T2, T3, T4,T8, T11,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6
2. Coñecer os diferentes elementos dos que se serve a linguaxe visual e ser capaz de diferenciar as súas funcións e usos	T1, T2, T3,T4, T8,T11, T12, T16, T17, X3, X6, X8, EE1, EE5, EE6
3. Comprender que a obra de arte goza de dobre natureza, histórica e estética, e como tal debe ser estudada.	T1, T2, T3, T4, T11,T12, T16, T17, X1, X5, X6 , EE5, EE6
4. Coñecer as máis importantes manifestacións artísticas ao longo da historia	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T14, T16, T17, X3, X4, X6, X8, EE1, EE5, EE6
5.Relacionar os diferentes estilos artísticos co seu contexto histórico coa fin de comprender os seus vínculos con outras expresións artísticas como o teatro.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6
6. Comprender e utilizaqr correctamente os conceptos e os termos que definen a linguaxe das artes plásticas e da arquitectura	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6.
7.Establecer relacións entre a historia da arte e a historia da escenografía	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6

8. Coñecer e aplicar o método iconolóxico para a interpretación dos contidos dunha obra de arte.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6.
9. Aplicar os métodos formalistas para a análise dunha obra de arte	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17 X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6
10. Relacionar as ideas estéticas e a produción artística de cada época.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17 X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Arte e Ilustración na segunda metade do S. XVIII.	1.1. A Ilustración e as artes 1.2 Neoclasicismo 1.3 Prerromanticismo	6
2. O século XIX	2.1 Goya 2.2 O movemento romántico. 2.3 Artes plásticas e escenografía teatral no Romanticismo 2.4 Realismo 2.5 Manet e os impresionistas. O naturalismo e a escenografía 2.6. Postimpresionismo 2.6 Prerrafaelistas e simbolistas. Pintura e escenografía	12
3. O século XX	1.1 Modernismo e Art Nouveau 1.2 As primeiras vangardas e a súa influencia na escenografía (1905-1918) 1.3 As vangardas no periodo de entreguerras (1918-1939) 1.4 A arte das vangardas e a escenografía 1.5 A arte entre 1945 e 1960. Informalismo e expresionismo abstracto 1.6 A arte entre 1960 e 1980. Novas formas e soportes expresivos 1.7 A arte na posmodernidade	30
4. O século XXI	4.1 Panorámica da arte e das principais manifestacións artísticas nas primeiras décadas do século XXI 4.2 Artes visuais e artes escénicas. Converxencias e diverxencias	12
TOTAL SESIÓNS		60

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	2		2
Exposición maxistral	8		8
Exposición práctico-teórica	18		18
Práctica individual	5	45	50
Práctica colectiva	5		5
Actividades complementarias		15	15

Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo	5		5
Actividades de avaliación. Probas	5		5
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5		5
Actividades de avaliación. Revisión	2		2
TOTAL	60	60	120
PORCENTAXE	% 50	50	100

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo. Bases teóricas e directrices dos traballos a desenvolver polo alumnado.
Exposición teórico-práctica	Análise de obras artísticas por parte do/a docente, con apoio de documentación visual e coa participación activa do alumnado.
Exercicios de aula	Individuais e colectivos. Análise na aula de obras artísticas por parte do alumnado
Análise de documentos	Análise e comentario conxunto na aula de textos escritos e materiais audiovisuais sobre a materia
Traballos titorizados	Traballos a desenvolver polo alumnado. Exposición na aula dos traballos do cuadrimestre
Titorías individuais	Titorías individuais para aclaracións e orientación sobre materiais bibliográficos en relación cos traballos e coa materia.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvéndoo do xeito máis acaído. <i>Titoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Proba escrita.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	80%
Asistencia, participación, implicación e traballos de aula	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	20%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Proba escrita	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15,	100%

	T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
<p>Proba escrita:</p> <p>Análise de tres obras artísticas</p> <p>Desenvolvemento dun tema no que se poidan establecer relacións entre a historia da arte e a historia da escenografía.</p>	<p>T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6</p>	100%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas		
<p>BORNAY, ERIKA (2001): <i>Las hijas de Lilith</i>. Cátedra, Madrid, 2001</p> <p>BUTIN, HUBERTUS, ed. (2009): <i>Diccionario de conceptos de arte contemporáneo</i>. Madrid, Abada</p> <p>DAIX, PIERRE (2002): <i>Historia cultural del arte moderno. De David a Cézanne</i>. Madrid, Cátedra</p> <p>EISENMAN, STEPHEN (2001): <i>Historia crítica del arte del siglo XIX</i>. Madrid, Akal</p> <p>GOMPERZ, WILL (2013): <i>¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno</i>. Madrid, Taurus</p> <p>GRANÉS, CARLOS (2011): <i>El puño invisible. Arte, revolución y un siglo de cambios culturales</i>. Madrid, Taurus</p> <p>GUASCH, ANNA MARIA (2000): <i>El arte último del siglo XX</i>. Madrid, Alianza</p> <p>NOCHLIN, LINDA (2022): <i>Mujeres, arte y poder</i>. Barcelona, Paidós</p> <p>RODRÍGUEZ LLERA, RAMÓN (2009): <i>El arte en el siglo XX</i>. Madrid, CVG</p>		
Referencias complementarias		
<p>BURROW, JOHN W. (2001): <i>La crisis de la razón. El pensamiento europeo 1848-1914</i>. Barcelona, Crítica</p> <p>DE PAZ, ALFREDO (2003): <i>La revolución romántica. Poéticas, estéticas, ideologías</i>. Madrid, Tecnos / Alianza</p> <p>ESTELLA, IÑAKI (2012): <i>Fluxus</i>. Donostia, Nerea</p> <p>GAY, PETER (2011): <i>La cultura de Weimar</i>. Madrid, Paidós</p> <p>LISSMANN, KONRAD PAUL (2006): <i>Filosofía del arte moderno</i>. Barcelona, Herder</p> <p>OSBORNE, PETER, ed. (2006): <i>Arte conceptual</i>. Londres, Phaidon</p> <p>PAZ, OCTAVIO (1987): <i>Los hijos del limo</i>. Barcelona, Seix Barral</p> <p>REWALD, JOHN (1994): <i>Historia del Impresionismo</i>. Barcelona, Seix Barral</p> <p>SEDMAYR, HANS (2008): <i>La revolución del arte moderno</i>. Barcelona, El Acantilado</p> <p>SURGERS, ANNE (2009): <i>Teatro occidental: unha historia teatral desde a escenografía</i>. Vigo, Galaxia</p> <p>VV.AA. (2004): <i>Los orígenes del arte moderno</i>. Madrid, Fundación Mapfre</p> <p>WARR, TRACY, ed. (2006): <i>El cuerpo del artista</i>. Londres, Phaidon</p>		
10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS		

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg